

Україна
Донецький окружний адміністративний суд
У Х В А Л А
про залишення позовної заяви без руху

13 січня 2020 р.

Справа №200/231/20-а

приміщення суду за адресою: 84122, м.Слов'янськ, вул. Добровольського, 1

Суддя Донецького окружного адміністративного суду Кравченко Т.О., вирішуючи питання про наявність підстав для прийняття позовної заяви та відкриття провадження в адміністративній справі за позовом Коробко Любові Михайлівни до Великоновосілівського об'єднаного управління Пенсійного фонду України Донецької області про визнання дій протиправними та зобов'язання вчинити певні дії,

встановила:

03 січня 2020 року до Донецького окружного адміністративного суду надійшов адміністративний позов Коробко Любові Михайлівни (далі – позивач, Коробко Л.М.) до Великоновосілівського об'єднаного управління Пенсійного фонду України Донецької області (далі – відповідач, Великоновосілівське ОУ ПФУ), надісланий на адресу суду 24 грудня 2019 року, в якому позивач просила:

- визнати протиправними дії Великоновосілівського ОУ ПФУ, які полягали у неправильному розрахунку суми невиплаченої пенсії – спадщини та в неповній мірі сплаченій сумі пенсії – спадщини;

- зобов'язати Великоновосілівське ОУ ПФУ зробити перерахунок суми недоотриманої пенсії Лисенко Варвари Сергіївни, померлої 02 січня 2018 року, - спадщини з 2014 року до 31 січня 2018 року включно.

Відповідно до п. 3 ч. 1 ст. 171 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України) суддя після одержання позовної заяви, крім іншого, з'ясовує, чи відповідає позовна заява вимогам, встановленим ст. ст. 160, 161, 172 цього Кодексу.

Документи, що додаються до позовної заяви, визначені ст. 161 КАС України.

Згідно з ч. 4 ст. 161 КАС України позивач зобов'язаний подати до позовної заяви всі наявні в нього докази, що підтверджують обставини, на яких ґрунтуються позовні вимоги (якщо подаються письмові чи електронні докази – позивач може додати до позовної заяви копії відповідних доказів).

В обґрунтування заявлених вимог позивач зазначає, що є донькою Лисенко Варвари Сергіївни; Лисенко Варвара Сергіївна померла; позивач отримала свідоцтво про право на спадщину, що відкрилася внаслідок смерті її матері.

Однак, в порушення вимог ч. 4 ст. 161 КАС України до позовної заяви позивач не додала оригінали або засвідчені у встановленому законом порядку копії свідоцтва про своє народження, свідоцтва про смерть Лисенко Варвари Сергіївни, свідоцтва про право на спадщину.

Про причини, що унеможливають подання цих доказів суду, позивач не зазначила, з клопотанням про їх витребування не зверталася.

Встановити ці обставини на підставі рішення Мар'їнського районного суду Донецької області від 30 жовтня 2018 року по справі № 237/4072/18 (провадження № 2/237/1490/18) не

*306*4031724*1*2*

видається можливим, оскільки до позовної заяви додана копія цього судового рішення, роздрукована з Єдиного державного реєстру судових рішень, як наслідок, інформація в ньому знеособлена.

Згідно з ч. 5 ст. 161 КАС України у разі необхідності до позовної заяви додається клопотання позивача про відстрочення сплати судового збору.

Відповідно до ч. 2 ст. 132 КАС України розмір судового збору, порядок його сплати, повернення і звільнення від сплати встановлюються законом.

Правові засади справляння судового збору, платників, об'єкти та розміри ставок судового збору, порядок сплати, звільнення від сплати та повернення судового збору визначає Закон України від 08 липня 2011 року № 3674-VI «Про судовий збір» (далі – Закон № 3674).

Позовна заява належить до об'єктів справляння судового збору відповідно до абз. 2 ч. 1 ст. 3 Закону № 3674, а особа, яка її подала, в силу приписів ч. 1 ст. 2 цього Закону є платником судового збору.

Докази належності позивача до суб'єктів, яким ст. 5 Закону № 3674 встановлені пільги щодо сплати судового збору, суду не надані.

Ч. 1 ст. 4 Закону № 3674 визначено, що судовий збір справляється у відповідному розмірі від прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на 1 січня календарного року, в якому відповідна заява або скарга подається до суду, - у відсотковому співвідношенні до ціни позову та у фіксованому розмірі.

За подання до адміністративного суду адміністративного позову немайнового характеру, який подано фізичною особою, ставка судового збору встановлена у розмірі 0,4 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб (абз. 7 пп. 1 п. 3 ч. 2 ст. 4 Закону № 3674).

Ст. 7 Закону України від 23 листопада 2018 року № 2629-VIII «Про Державний бюджет України на 2019 рік» установлено, що станом на 1 січня 2019 року прожитковий мінімум на одну працездатну особу в розрахунку на місяць становить 1 921 грн.

Отже, судовий збір за подання цього позову становить $1\,921 \text{ грн} \times 0,4 = 768,40 \text{ грн}$.

Судовий збір позивачем не сплачений.

Водночас, відповідно до ч. 1 ст. 8 Закону № 3674, враховуючи майновий стан сторони, суд може своєю ухвалою за її клопотанням відстрочити або розстрочити сплату судового збору на певний строк, але не довше ніж до ухвалення судового рішення у справі, за таких умов: 1) розмір судового збору перевищує 5 відсотків розміру річного доходу позивача - фізичної особи за попередній календарний рік; або 2) позивачами є: а) військовослужбовці; б) батьки, які мають дитину віком до чотирнадцяти років або дитину з інвалідністю, якщо інший з батьків ухиляється від сплати аліментів; в) одинокі матері (батьки), які мають дитину віком до чотирнадцяти років або дитину з інвалідністю; г) члени малозабезпеченої чи багатодітної сім'ї; г) особа, яка діє в інтересах малолітніх чи неповнолітніх осіб та осіб, які визнані судом недієздатними чи дієздатність яких обмежена; або 3) предметом позову є захист соціальних, трудових, сімейних, житлових прав, відшкодування шкоди здоров'ю.

Згідно з ч. 2 ст. 8 Закону № 3674 суд може зменшити розмір судового збору або звільнити від його сплати на підставі, зазначеній у частині першій цієї статті.

Відповідно до ч. 1 ст. 133 КАС України суд, враховуючи майновий стан сторони, може своєю ухвалою зменшити розмір належних до сплати судових витрат чи звільнити від їх оплати повністю або частково, чи відстрочити або розстрочити сплату судових витрат на визначений строк.

Таким чином, суд наділено повноваженням зменшити тягар несення судових витрат для особи, яка до нього звертається. Водночас, наведені правові норми дають підстави для висновку, що зменшення тягара несення судових витрат є не обов'язком суду, а повноваженням за певних обставин.

При цьому, в частині сплати судового збору законодавець визначив вичерпний перелік умов, за наявності яких можливе зменшення тягара несення цих судових витрат.

Особа, яка звертається до суду, має право подати відповідне клопотання, в якому навести обставини щодо її майнового стану та, за наявності, обставини, з якими закон пов'язує можливість реалізації судом права зменшити тягар несення судових витрат у частині сплати судового збору. Такі обставини повинні бути підтверджені належними та допустимими доказами.

Суд, що вирішує питання відкриття провадження (прийняття заяви, скарги), встановивши за результатом розгляду відповідного клопотання наявність установленної законом підстави для зменшення тягара несення судових витрат та дійшовши висновку про необхідність реалізації такого права, самостійно, зважаючи на наявні обставини, визначає спосіб зменшення цього тягара. Визначення способу зменшення тягара несення судових витрат є прерогативою відповідного суду.

Звільнення від сплати судового збору, його відстрочення чи розстрочення або зменшення розміру є правом, а не обов'язком суду, при цьому суд, вирішуючи це питання, враховує майновий стан сторони. Визначення майнового стану сторони є оціночним та залежить від доказів, якими обґрунтовується рівень її майнового стану. Якщо залежно від рівня майнового стану сторона позбавлена можливості сплатити судовий збір, то такі обставини є підставою на відстрочення та розстрочення сплати судового збору, зменшення його розміру або звільнення від його сплати.

Аналізуючи норми ст. 133 КАС України та ст. 8 Закону № 3476, Верховний Суд дійшов висновку, що підставою для звільнення від сплати судового збору є відповідний майновий стан заявника при одночасному дотриманні умов, визначених у ч. 1 ст. 8 Закону № 3674.

Поряд з цим, сама лише наявність умов, визначених цією статтею, не є безумовною підставою для звільнення заявника від сплати судового збору, у разі, якщо він не підтвердить належними та допустимими доказами своє скрутне матеріальне становище, яке не дозволяє йому сплатити судовий збір, або якщо його сплата призведе до погіршення майнового стану сторони.

Відповідний правовий висновок Верховного Суду наведений у постанові від 04 вересня 2019 року у справі № 0840/4075/18.

Позивач звернулася до суду з клопотанням про відстрочення сплати судового збору за подання цієї позовної заяви.

Як підставу відстрочення сплати судового збору позивач зазначає те, що вона є пенсіонером і отримує мінімальний розмір пенсії, а тому за своїм майновим станом не спроможна сплатити судовий збір.

Жодних доказів на підтвердження цих обставин позивач не надала (зокрема, до позовної заяви не додано пенсійне посвідчення, довідка про розмір пенсії тощо).

Позивач вказує на те, що зверталася до органів Пенсійного фонду України з заявою про надання довідки про розмір пенсії, яку вона отримує, проте довідку не отримала.

Докази такого звернення також суду не надані.

На підставі документів, які додані до позовної заяви, а це копії паспорта громадянина України, картки платника податків, рішення Мар'їнського районного суду Донецької області від 30 жовтня 2018 року по справі № 237/4072/18 (провадження № 2/237/1490/18) та заяви до Великоновосілківського ОУ ПФУ від 29 травня 2019 року щодо незгоди з розміром пенсії, яка виплачена після смерті матері позивача, обґрунтований висновок чи становитиме покладання на Коробко Л.М. обов'язку сплатити судовий збір за подання цієї позовної заяви надмірний майновий тягар та чи є підстави для відстрочення сплати судового збору, зробити неможливо.

Суддя, встановивши, що позовну заяву подано без додержання вимог, встановлених ст. ст. 160, 161 цього Кодексу, протягом п'яти днів з дня подання позовної заяви постановляє ухвалу про залишення позовної заяви без руху, що передбачено ч. 1 ст. 169 КАС України.

Відповідно до ч. 2 ст. 169 КАС України в ухвалі про залишення позовної заяви без руху зазначаються недоліки позовної заяви, спосіб і строк їх усунення, який не може перевищувати десяти днів з дня вручення ухвали про залишення позовної заяви без руху.

Оскільки позовна заява не відповідає вимогам ч. 4 ст. 161 КАС України, вона підлягає залишенню без руху з наданням позивачу строку для усунення недоліків шляхом подання суду доказів, що підтверджують обставини, на яких ґрунтуються позовні вимоги, зокрема, свідоцтва про народження позивача, свідоцтва про смерть її матері, свідоцтва про право на спадщину.

Крім того, суд вважає за необхідне запропонувати позивачу подати докази на підтвердження доводів, які вона виклала в клопотанні про відстрочення сплати судового збору.

Враховуючи викладене та керуючись Законом України 08 липня 2011 року № 3674-VI «Про судовий збір», ч. ч. 4, 5 ст. 161, п. 3 ч. 1 ст. 171, ч. ч. 1-3 ст. 169, ст. ст. 241, 248, 256 Кодексу адміністративного судочинства України,

ухвалила:

1. Позовну заяву Коробко Любові Михайлівни до Великоновосілківського об'єднаного управління Пенсійного фонду України Донецької області про визнання дій протиправними та зобов'язання вчинити певні дії – залишити без руху.

2. Встановити особі, яка звернулася з позовною заявою, десятиденний строк з дня вручення цієї ухвали для усунення недоліків позовної заяви.

3. Недоліки позовної заяви мають бути усунені шляхом подання суду доказів, що підтверджують обставини, на яких ґрунтуються позовні вимоги, зокрема, свідоцтва про народження позивача, свідоцтва про смерть Лисенко В.С., свідоцтва про право на спадщину.

4. Роз'яснити особі, яка подала позовну заяву, що:

- докази мають бути подані в оригіналі або в належним чином засвідченій копії. Учасник справи підтверджує відповідність копії письмового доказу оригіналу, який знаходиться у нього, своїм підписом із зазначенням дати такого засвідчення;

- разом з примірником для суду мають бути подані копії цих документів для відповідача;

- у разі неможливості надання суду цих доказів, слід письмово повідомити суд про причини, що унеможливають їх подання.

5. Запропонувати особі, яка подала позовну заяву, подати докази в обґрунтування клопотання про відстрочення сплати судового збору (пенсійне посвідчення, довідку про розмір пенсії, банківську виписку про розмір отримуваної пенсії тощо).

6. Роз'яснити особі, яка звернулася з позовною заявою, що у разі усунення недоліків позовної заяви у строк, встановлений судом, вона вважається поданою у день первинного її подання до адміністративного суду та приймається до розгляду. Якщо позивач не усуне недоліки позовної заяви, яку залишено без руху, у встановлений судом строк, така позовна заява повертається позивачеві.

7. Ухвала набирає законної сили з моменту її підписання суддею.

8. Ухвала оскарженню не підлягає.

Суддя

Т.О. Кравченко